

Ordonanta de urgenta Nr. 1 din 21 ianuarie 1999 privind regimul starii de asediu si regimul starii de urgenta

În temeiul art. 114 alin. (4) din Constituția României,
Guvernul României emite următoarea ordonanță de urgență:

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

Starea de asediu și starea de urgență sunt măsuri excepționale care se instituie în cazuri determinate de apariția unor pericole grave la adresa apărării țării și siguranței naționale sau a democrației constituționale ori pentru prevenirea, limitarea și înlăturarea urmărilor unor dezastre.

Art. 2

Starea de asediu reprezintă ansamblul de măsuri cu caracter politic, militar, economic și social, care se instituie în anumite zone sau pe întregul teritoriu al țării, în scopul creșterii capacității de apărare a țării, în situația iminenței unei acțiuni sau inacțiuni îndreptate împotriva suveranității, independenței, unității statului sau integrității teritoriale.

Art. 3

Starea de urgență reprezintă ansamblul de măsuri cu caracter politic, economic, social și de ordine publică, instituit în întreaga țară sau în anumite zone ori în unele unități administrativ - teritoriale, în următoarele situații:

- a)** existența unor amenințări la adresa siguranței naționale sau democrației constituționale, ceea ce face necesare apărarea instituțiilor statului de drept și menținerea sau restabilirea stării de legalitate;
- b)** iminența producerii ori producerea unor dezastre, ceea ce face necesare prevenirea, limitarea și înlăturarea efectelor acestora.

Art. 4

Pe durata stării de asediu și a stării de urgență, proporțional cu gravitatea situației ce a determinat instituirea acestora și numai dacă este necesar, poate fi restrâns exercițiul unor drepturi sau libertăți fundamentale înscrise în Constituție, cu acordul ministrului justiției.

Art. 5

Starea de asediu se poate institui pe o perioadă de cel mult 60 de zile, iar starea de urgență, pe o perioadă de cel mult 30 de zile.

Art. 6

În raport cu evoluția situațiilor de pericol se poate trece de la starea de urgență la starea de asediu și de la starea de asediu la mobilizare sau la starea de război, cu respectarea prevederilor constituționale și ale prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 7

(1) La instituirea stării de asediu sau a stării de urgență, unele atribuții ale administrației publice centrale și locale, legate de aplicarea dispozițiilor art. 20 din prezenta ordonanță de urgență, trec în competența autorităților civile și militare prevăzute în decretul de instituire a stării de asediu sau de urgență.

(2) Autoritățile civile ale administrației publice centrale și locale de specialitate continuă exercitarea atribuțiilor care nu au fost transferate autorităților militare și au obligația de a acorda sprijin autorităților militare.

Art. 8

În exercitarea atribuțiilor ce le revin pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, autoritățile militare emit ordonanțe militare care au putere de lege, cu respectarea dispozițiilor art. 4 din prezenta ordonanță de urgență.

Art. 9

(1) Conducătorii autorităților publice centrale și locale, precum și cei ai altor persoane juridice sunt obligați să aplice în domeniul lor de activitate măsurile prevăzute în prezenta ordonanță de urgență și în actele normative conexe.

(2) Persoanele fizice sunt obligate să respecte măsurile cuprinse în prezenta ordonanță de urgență și dispozițiile prevăzute în actele normative specifice stării instituite.

CAPITOLUL II: Procedura instituirii stării de asediu sau a stării de urgență. Încetarea acestora

Art. 10

Starea de asediu sau starea de urgență se instituie de Președintele României prin decret, contrasemnat de primul - ministru și publicat de îndată în Monitorul Oficial al României.

Art. 11

Decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență se aduce neîntârziat la cunoștință populației prin mijloacele de comunicare în masă, împreună cu măsurile urgente de aplicare, care intră imediat în vigoare. Decretul se difuzează pe posturile de radio și de televiziune, în cel mult două ore de la semnare, și este retransmis în mod repetat în primele 24 de ore de la instituirea stării de asediu sau de urgență.

Art. 12

În termen de cel mult 5 zile de la instituirea stării de asediu sau a stării de urgență, Președintele României solicită Parlamentului încuviințarea măsurii adoptate.

Art. 13

În situația în care Parlamentul nu încuviințează starea instituită, Președintele României revocă decretul, măsurile dispuse încetându - și aplicabilitatea.

Art. 14

Decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență trebuie să prevadă următoarele:

- a)** motivele care au impus instituirea stării;
- b)** zona în care se instituie;
- c)** perioada pentru care se instituie;
- d)** drepturile și libertățile fundamentale al căror exercițiu se restrânge, în limitele prevederilor constituționale și ale art. 4 din prezenta ordonanță de urgență;
- e)** autoritățile militare și civile desemnate pentru executarea prevederilor decretului și competențele acestora;
- f)** alte prevederi, dacă se consideră necesare.

Art. 15

În funcție de evoluția situațiilor de pericol, Președintele României, cu încuviințarea Parlamentului, poate prelungi durata stării instituite și poate extinde sau restrânge aria de aplicare a acesteia.

Art. 16

(1) Încetarea stării de asediu sau de urgență are loc la data stabilită în decretul de instituire sau în decretul de prelungire.

(2) În cazul înlăturării situațiilor de pericol înainte de expirarea termenului stabilit, încetarea aplicării măsurii excepționale se dispune prin decret.

CAPITOLUL III: Competențe și responsabilități**Art. 17**

Coordonarea aplicării măsurilor dispuse prin decretul de instituire a stării de asediu revine, în principal, Ministerului Apărării Naționale.

Art. 18

(1) În cazul instituirii stării de urgență în temeiul art. 3 lit. a), coordonarea aplicării măsurilor dispuse prin decret revine, în principal, Ministerului de Interne.

(2) În condițiile alin. (1), Corpul Gardienilor Publici și societățile specializate de pază pot fi militarizate, desfășurându - și activitatea în subordinea Ministerului de Interne.

(3) În cazul prevăzut la art. 3 lit. a), forțele Ministerului Apărării Naționale sprijină logistic forțele Ministerului de Interne, la cererea acestuia.

Art. 19

Pe durata stării de urgență, instituită în temeiul art. 3 lit. b), coordonarea aplicării măsurilor dispuse revine Comisiei Guvernamentale de Apărare împotriva Dezastrelor.

Art. 20

Pentru aplicarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, precum și a măsurilor prevăzute în decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență, autoritățile civile și militare au următoarele atribuții și răspunderi:

a) să întocmească planurile de acțiune și planurile de ridicare graduală a capacității de luptă, în conformitate cu ordinele și instrucțiunile proprii;

b) să dispună depunerea temporară a armelor, munițiilor și materialelor explozive aflate asupra populației și să procedeze la căutarea și ridicarea lor; la încetarea măsurii excepționale, acestea vor fi înapoiate celor în drept să le dețină; să dispună închiderea temporară a societăților care comercializează arme și muniții și să instituie paza acestora;

c) să limiteze sau să interzică circulația vehiculelor sau a persoanelor în anumite zone ori între anumite ore și să elibereze, în cazuri justificate, permise de liberă circulație;

d) să efectueze percheziții oriunde și oricând este nevoie;

e) să efectueze razii;

f) să exercite în mod exclusiv dreptul de a autoriza desfășurarea adunărilor publice, a manifestațiilor sau marșurilor;

g) să evacueze din zona supusă regimului stării de asediu sau de urgență persoanele a căror prezență nu se justifică;

h) să dirijeze persoanele evacuate sau refugiate pe direcțiile și în zonele stabilite și să țină evidența acestora;

i) să protejeze informațiile cu caracter militar destinate a fi comunicate prin mass - media; informațiile cu privire la starea de asediu sau la starea de urgență, cu excepția celor referitoare la dezastre, se dau publicității numai cu avizul autorităților militare; mijloacele de comunicare în masă, indiferent de natura și de forma de proprietate, sunt obligate să transmită, cu prioritate, mesajele autorităților militare, la cererea acestora;

j) să dispună închiderea temporară a unor stații de distribuire a carburanților, a unor restaurante, cafenele, cluburi, cazinouri, sedii ale asociațiilor și ale altor localuri publice;

k) să suspende temporar apariția sau difuzarea unor emisiuni ale posturilor de radio ori de televiziune;

l) să asigure paza militară a sediiilor autorităților publice centrale și locale, a stațiilor de alimentare cu apă, energie, gaze, de radio și de televiziune, precum și a unor agenți economici sau obiective de importanță națională; când situația impune, dispun oprirea temporară a alimentării cu gaze, energie și apă potabilă, după caz;

m) să dispună raționalizarea alimentelor și a altor produse de strictă necesitate;

n) să emită ordonanțe militare;

o) să interzică circulația rutieră, feroviară, maritimă, fluvială și aeriană pe diferite rute;

p) dreptul de a ordona unităților Ministerului de Interne competente să efectueze rețineri pe timp de 24 de ore. Arestarea persoanei reținute se poate face pe baza mandatului dat de procurorul delegat.

Art. 21

(1) Consiliul Suprem de Apărare a Țării, în funcție de situația operativă concretă din zonele în care a fost instituită starea de asediu sau starea de urgență, poate dispune, prin hotărâre, ca unitățile militare din forțele destinate apărării să fie trecute în trepte superioare ale capacității de luptă, potrivit planurilor întocmite, inclusiv completarea lor cu resurse umane și materiale, conform organizării la război.

(2) Cheltuielile prilejuite de punerea în aplicare a prevederilor alin. (1) se asigură de către Guvernul României, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția acestuia.

Art. 22

Durata serviciului militar obligatoriu sau a concentrării poate fi prelungită până la încetarea stării de asediu sau a stării de urgență, prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

CAPITOLUL IV: Ordonanțele militare**Art. 23**

Ordonanțele militare se emit:

1. pe durata stării de asediu:

a) de ministrul apărării naționale sau de șeful Statului Major General, când starea de asediu a fost instituită pe întregul teritoriu al țării;

b) de comandantii de mari unități în raza teritorială pentru care au fost împuterniciți de șeful Statului Major General, când starea de asediu a fost instituită în anumite zone;

2. pe durata stării de urgență:

a) de ministrul de interne sau de secretarul de stat, prim - locțiitor al ministrului de interne, când starea de urgență a fost instituită pe întregul teritoriu al țării;

b) de șefii inspectoratelor de poliție județene sau de șeful Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, când starea de urgență a fost instituită în zona lor de competență;

c) de alți ofițeri împuterniciți de secretarul de stat, prim - locțiitor al ministrului de interne, când starea de urgență a fost instituită în două sau mai multe județe.

Art. 24

Ordonanța militară cuprinde:

- a) titlul și numărul acesteia;
- b) autoritatea militară emitentă;
- c) baza legală a acesteia;
- d) perioada de aplicare a acesteia;
- e) regulile și măsurile speciale care se dispun în zona în care s-a instituit starea de asediu sau starea de urgență, precum și sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării acestora;
- f) autoritatea abilitată să asigure aplicarea și respectarea dispozițiilor acesteia;
- g) modul de aducere a ei la cunoștință populației;
- h) data, ștampila și semnătura autorității emitente.

CAPITOLUL V: Măsurile care se iau pe durata stării de asediu

Art. 25

(1) Pe durata stării de asediu se pot lua următoarele măsuri:

- a) aplicarea măsurilor prevăzute în planurile aprobate, precum și a altor măsuri pe care le consideră oportune;
- b) închiderea frontierei de stat în întregime sau în zona în care a fost instituită starea de asediu, intensificarea controlului la punctele de trecere a frontierei care rămân deschise, precum și a pazei și supravegherii frontierei pe toată lungimea sa;
- c) amplificarea activităților de producție a societăților comerciale și a agenților economici care, prin natura domeniului de activitate, au atribuții în realizarea produselor cu destinație militară sau execută reparații la unele categorii de tehnică militară;
- d) organizarea și asigurarea cu prioritate a transporturilor pentru nevoile forțelor destinate apărării;
- e) luarea măsurilor pregătitoare specifice de către autoritățile publice care au atribuții la mobilizare și război;
- f) intensificarea măsurilor organizatorice și de pregătire pentru protecția civilă;
- g) interzicerea circulației rutiere, feroviare, maritime, fluviale și aeriene pe diferite rute;
- h) dreptul de a ordona unităților Ministerului de Interne competente să efectueze rețineri pe timp de 24 de ore.

(2) Arestarea persoanei reținute se poate face pe baza mandatului dat de procurorul delegat.

CAPITOLUL VI: Măsurile care se iau pe durata stării de urgență

Art. 26

(1) Pe durata stării de urgență, instituită în temeiul art. 3 lit. a), se pot lua următoarele măsuri:

- a) aplicarea de către autoritățile militare a măsurilor prevăzute în planurile aprobate conform dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență și ale decretului de instituire;
- b) organizarea și asigurarea cu prioritate a transporturilor pentru nevoile forțelor destinate apărării;
- c) închiderea frontierei de stat, în întregime sau în zona în care a fost instituită starea de urgență, intensificarea controlului la punctele de trecere a frontierei care rămân deschise, precum și a pazei și supravegherii frontierei pe toată lungimea sa.

(2) Pe durata stării de urgență, instituită în temeiul art. 3 lit. b), autoritățile și instituțiile publice, agenții economici și populația sunt obligați să aplice și să respecte prevederile legale speciale pe domeniu, precum și măsurile dispuse de autoritățile competente.

CAPITOLUL VII: Sancțiuni

Art. 27

Încălcarea prevederilor prezentei ordonanțe de urgență sau a dispozițiilor ordonanțelor militare emise pe timpul stării de asediu și al stării de urgență atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz.

Art. 28

(1) Nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (1) constituie contravenție, dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerată infracțiune, și se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 5.000.000 lei.

(2) Sancțiunea poate fi aplicată și persoanei juridice.

Art. 29

Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 28 și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoanele împuternicite de ministrul apărării naționale sau, după caz, de ministrul de interne.

Art. 30

Contravențiilor prevăzute la art. 28 le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

Art. 31

(1) Fapta personalului militar în activitate sau mobilizat, care manifestă atitudine de defetism, incită la insubordonare sau nu execută ordinele primite, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu închisoare pe viață.

(2) Comandantul suprem al forțelor armate și membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării răspund pentru ordinele date și pentru efectele executării acestora.

CAPITOLUL VIII: Dispoziții finale

Art. 32

Autoritățile civile și militare, cărora le revin îndatoriri în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, au obligația ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia, să elaboreze planuri de cooperare și de acțiune specifice, să stabilească forțele și mijloacele necesare punerii lor în aplicare și să asigure cunoașterea de către personalul din structurile subordonate a obligațiilor ce îi revin.

Art. 33

Cercetarea și judecarea infracțiunilor contra siguranței statului și a infracțiunilor contra păcii și omenirii, săvârșite pe durata stării de asediu sau a stării de urgență, intră în competența parchetelor și instanțelor civile sau militare, conform Codului de procedură penală.

Art. 34

În termen de 60 de zile de la încetarea stării de asediu sau a stării de urgență, Consiliul Suprem de Apărare a Țării prezintă Parlamentului un raport asupra evenimentelor care au determinat instituirea acestora, acțiunile întreprinse și măsurile necesare prevenirii unor astfel de situații.

Art. 35

(1) Pe timpul stării de asediu și al stării de urgență, folosirea armamentului din dotare și a muniției aferente se va face prin derogare de la legislația în materie, în vigoare pe timp de normalitate, dată fiind iminența situației operative.

(2) Singura somație înainte de folosirea armamentului din dotare o va constitui ordinul procurorului prin care se constată că activitatea ce urmează a fi reprimată este ilegală.

(3) Ordinul procurorului se va transmite în mod direct sau prin mijloacele de comunicare în masă.

Art. 36

Deschiderea de credite în vederea efectuării cheltuielilor necesare pentru activitățile instituțiilor statului, legate de aplicarea măsurilor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență pe timpul stării de urgență sau a stării de asediu, nu este supusă controlului preventiv al Curții de Conturi.

Art. 37

Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă orice dispoziție contrară.

._***._

PRIM - MINISTRU

RADU VASILE

Contrasemnează:

Ministru de stat,
ministrul apărării naționale,
Victor Babiuc

Ministru de interne,
Constantin Dudu - Ionescu

Ministru de stat, ministrul justiției,
Valeriu Stoica

Secretar de stat,
șeful Departamentului pentru
Administrație Publică Locală,
Vlad Roșca